

Dr. Romsits Mária: Örkény István: In memoriam dr.K.H.G.

(A holokauszt tanítása irodalmi műveken keresztül)

Örkény István: In memoriam dr.K.H.G. című egypercese a 12. évfolyam kerettantervében szereplő tananyag magyar irodalomból. A művön keresztül nemcsak a novella műfajának megújítását lehet megtanítani, hanem témáján keresztül alkalmat ad morális kérdések megvitatására, a kritikus gondolkodás és a szociális érzékenység fejlesztésére.

A pusztá tananyaggá váló múlt, az absztrakt fogalmak adatszerű megtanulása érzelmileg nem érinti meg annyira a tanulókat, mint abban az esetben, ha arcot adunk egy-egy történetnek. Megismerve egy-egy helyzetet, a helyzetben szereplők szempontjait, magyarázatot kaphatunk arra, hogy egy kiélezett döntési helyzetben az embernek milyen választási lehetőségei vannak, mi minden befolyásolja döntését.

A tananyag elkészítését több órányi filmanyag megtekintése előzte meg – elsősorban magyar nyelven rögzített anyagokat kerestem -, amelyeket olyan szempontból is figyeltem, hogy a középiskolában magyar órán tanított tananyagok melyikéhez tudnám természetes módon párosítani az interjúk valamelyik részletét. Így találtam rá Erdélyi Lajos holokauszt túlélő történetére, akinek dörhauzi lágérélményét párhuzamba tudtam állítani Örkény In memoriam dr. K.H.G. egypercesével. A túlélővel magam is találkoztam, így még árnyaltabb kép alakul ki Erdélyi Lajosról és az ő nézőpontjából megismert történelmi eseményekről. A véletlennek köszönhetően az idézett részletben szó esik zenéről, képzőművészetről, így még több jelrendszeren keresztül ismerhetik meg a diákok ezt a témát.

A tanítványaimat könnyen be tudtam vonni a projektbe, mert az elmúlt években több olyan rendezvényen vettek részt, amely ezt a munkám segítette. Egy alkalommal rendhagyó irodalomóra keretében holokauszt túlélővel találkoztak a diákok, ünnepi műsorokban szerepeltek a holokauszt áldozatainak emlékére tartott iskolai megmlékezéseken, ill. a városi zsidó közösséggel együtt emlékeztek az áldozatokra, valamint a közösen megnézett e témájú filmek, kiállítások mind-mind hozzájárultak, hogy sikeres legyen a video-interjú tartalmazó irodalomóra.

A kipróbálás során a tanulók érdeklődve, intenzíven kapcsolódtak be a munkába. Komoly vita alakult ki egy-egy érvelés után, csöndben figyelték a túlélő szavait, érzelmileg is bevonódtak az általa elmondott történetbe. Többet is szerettek volna még megtudni Erdélyi Lajosról. Volt olyan diák, aki emlékezett a Holló-képre (két évvel ezelőtt Holló Imre munkáiból kiállítás volt az iskolánkkal egybeépített művelődési házban). Kollégáim, akik szintén tanították az általam összeállított anyagot, hasonló pozitív visszajelzést adtak.

(Az összefoglalót írta: Dr. Romsits Mária)